

Seat No. : _____

MQ-109

December-2016

M. Com., Sem.-I

402 : Financial Management

Time : 3 Hours]

Max. Marks : 70

1. (A) નાણાકીય સંચાલનમાં "નફાના મહત્તમીકરણ" ની સમજૂતી આપો. 7
અથવા
નાણા કાર્યનો રૂઢિગત અભિગમ અને આધુનિક અભિગમ સમજાવો.
- (B) કોઈપણ બેના જવાબ આપો : 4
(1) નાણાં મેનેજરની ભુમિકા વિગતવાર સમજાવો.
(2) વહીવટી નાણાકાર્યો સમજાવો.
(3) નાણાકીય સંચાલનનાં ઉદ્ભવનાં તબક્કાઓની ચર્ચા કરો.
- (C) નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો : 3
(1) સંચાલકીય નાણાકાર્ય એટલે શું ?
(2) શેરદીઠ કમાણી એટલે શું ?
(3) સંપત્તિ મહત્તમીકરણ એટલે શું ?
2. (A) નાણાકીય જોખમ અને ધંધાકીય જોખમનાં કારણો સમજાવો. 7
અથવા
નાણાંનું સમય મૂલ્ય એટલે શું ? વર્તમાનમૂલ્ય અને ભાવિમૂલ્ય સમજાવો.
- (B) કોઈપણ બેના જવાબ આપો : 4
(1) "બોન્ડ બજાર" ઉપર ટૂંકી નોંધ લખો.
(2) "એન્યુઈટીનું ભાવિમૂલ્ય" સમજાવો.
(3) ઈકિવટી શેરનાં મુલ્યાંકન માટે 'H' મોડેલ સમજાવો.
- (C) નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો : 3
(1) બજાર જોખમ એટલે શું ?
(2) "ફૂપન દર" એટલે શું ?
(3) "સામાજિક જોખમ" સમજાવો.

3. (A) એક કંપની પાસે રોકાણ માટે બે જુદી જુદી યોજનાઓ છે, જે દરેકમાં ₹ 6,00,000 ની જરૂરીયાત છે. તમારે બંને યોજનાની રોકાણ ભરપાઈ મુદત (Pay-Back Period) વટાવેલ રોકડ પ્રવાહના આધારે ગણવાની છે અને રોકાણ અંગે અભિપ્રાય આપવાનો છે. બંને યોજનાઓમાંથી મળતો અંદાજી રોકડ પ્રવાહ નીચે પ્રમાણે છે :

વર્ષ	યોજના - 1	યોજના - 2
1	1,40,000	2,90,000
2	2,20,000	2,80,000
3	2,30,000	90,000
4	1,50,000	65,000
5	2,00,000	2,00,000

5% વ્યાજના દરે ₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	વટાવ અવયવ
1	0.9524
2	0.9070
3	0.8638
4	0.8227
5	0.784

અથવા

કાર્યશીલ મૂડી એટલે શું? કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરીયાતને અસર કરતાં પરીબળો સમજાવો.

(B) કોઈપણ બેના જવાબ આપો :

- (1) મૂડીની માપબંધી (Capital Rationing) સમજાવો.
- (2) સમજાવો "પરિવર્તનશીલ કાર્યશીલ મૂડી"
- (3) કાર્યશીલ મૂડીનાં લક્ષણો જણાવો.

(C) નીચેના પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો :

- (1) ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડી એટલે શું?
- (2) કાર્યશીલ મૂડીનું ચક્રીય સ્વરૂપ ટૂંકમાં જણાવો.
- (3) રોકાણ પરત આપ સમય એટલે શું?

4. (A) એક કંપની વર્ષ 2015-16 માટે નીચેની માહિતી આપે છે :

ઈક્વિટી શેરમૂડી (દરેક ₹ 10 નો શેર) ₹ 2,00,000

10% ના ડિબેચર ₹ 4,00,000

વેચાણ ₹ 15,00,000

ચલિત પડતર વેચાણના 60%

સ્થિર ખર્ચા ₹ 1,50,000

કરવેરાનો દર 50%

ગણતરી કરો :

- (1) કામગીરી લિવરેજ
- (2) નાણાકીય લિવરેજ
- (3) સંયુક્ત લિવરેજ

અથવા

એક કંપનીનું તા. 31-03-2016 ના રોજનું પાકું સરવેયું નીચે મુજબ છે :

જવાબદારીઓ	રકમ	મિલકતો	રકમ
ઈક્વિટી શેરમૂડી (દરેક ₹ 10નો શેર)	1,00,000	કાયમી મિલકતો	2,00,000
અનામત	50,000	ચાલુ મિલકતો	1,00,000
10% ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી (દરેક ₹ 100નો શેર)	50,000		
10% ના ડિબેન્ચર (દરેક ₹ 100 ના)	50,000		
ચાલુ દેવા	50,000		
	3,00,000		3,00,000

વધારાની માહિતી :

- (1) ઈક્વિટી મૂડી પડતર 16% છે અને અનામતોની મૂડી પડતર 15% છે.
- (2) કરવેરાનો દર 50% છે.
- (3) સરેરાશ બજાર કિંમત નીચે મુજબ છે :
ઈક્વિટી શેર ₹ 18, પ્રેફરન્સ શેર ₹ 80 અને ડિબેન્ચર્સ ₹ 70.

નીચેની ગણતરી કરો :

- (1) ચોપડા મૂલ્ય મુજબ ભારિત સરેરાશ પડતર
- (2) બજાર મૂલ્ય મુજબ ભારિત સરેરાશ પડતર

(B) કોઈપણ બેના જવાબ આપો :

- (1) સ્થિર રિવિડન્ડ નીતિ સમજાવો.
- (2) ઈક્વિટી શેર એટલે શું? તેના લક્ષણો જણાવો.
- (3) ડિબેન્ચરની મૂડી પડતર સમજાવો.

5. સાચો જવાબ પસંદ કરો :

- (1) નાણાં મેનેજર કયું કાર્ય કરે છે ?
(a) નાણાકીય જરૂરીયાતનો અંદાજ (b) નાણાંની વહેંચણી
(c) નાણાંની પ્રાપ્તિ (d) આ તમામ કાર્યો
- (2) નાણાકીય સંચાલનનો એકમાત્ર શક્ય હેતુ _____ છે.
(a) સંપત્તિનું મહત્તમીકરણ (b) નફાનું મહત્તમીકરણ
(c) વેચાણનું મહત્તમીકરણ (d) મિલકતોનું મહત્તમીકરણ
- (3) નીચેનામાંથી કઈ નાણાકાર્યના રૂઢિગત અભિગમની મર્યાદા નથી ?
(a) પેઢીના ઉદ્દેશ પ્રમાણે ભંડોળની પ્રાપ્તિ
(b) નાણાકીય અંકુશની અવગણના
(c) નાણાના ઉપયોગ અંગે વિચારણા
(d) આ પૈકી કોઈ નહીં
- (4) જેમ વટાવનો દર વધુ તેમ ભવિષ્યના રોકડ પ્રવાહનું મૂલ્ય
(a) ઓછું (b) વધુ
(c) સ્થિર (d) ઝડપી
- (5) જુદા જુદા અપેક્ષિત વળતર ધરાવતી બે જામીનગીરીઓના જોખમની તુલના શેના દ્વારા કરવામાં આવે છે ?
(a) ચલનાંક (b) જામીનગીરીઓનું પ્રમાણિત વિચલન
(c) જામીનગીરીઓનું વિચરણ (d) આ પૈકી કોઈ નહીં

- (6) નાણાકીય જામીનગીરીઓમાં કોનો સમાવેશ થાય છે ?
 (a) ઈકિવટી શેર (b) ડિબેન્ચર
 (c) પ્રેફરન્સ શેર (d) આ તમામ જામીનગીરીઓ
- (7) કાર્યશીલ મૂડીને બીજા કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે ?
 (a) પરિવર્તનશીલ મૂડી (b) ફરતી મૂડી
 (c) (a) અને (b) બંને (d) નાની મૂડી
- (8) _____ એ અંદાજીત મૂડી ખર્ચાના લાંબાગાળાનું આયોજન છે.
 (a) મૂડી બજેટ (b) રોકડ બજેટ
 (c) વેચાણ બજેટ (d) માલસામાન બજેટ
- (9) ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડી એટલે
 (a) કુલ મિલકતો બાદ સ્થિર મિલકતો (b) ચાલુ મિલકતો
 (c) ચાલુ મિલકતો બાદ ચાલુ દેવા (d) આ પૈકી કોઈ નહીં
- (10) A લિ. ₹ 6,00,000 ની કિંમતનું યંત્ર ગોઠવવા માગે છે. તે યંત્ર દ્વારા વર્ષ 10% લેખે ઘસારો ગણવા પછી ₹ 80,000 નો નફો કરશે એવો અંદાજ છે. કરવેરાનો દર 50% છે. નીચેના પૈકી આ યંત્રની પરત-આપ મુદત કેટલી હશે તે નક્કી કરો.
 (a) 15 વર્ષ (b) 7.5 વર્ષ
 (c) 6 વર્ષ (d) આ પૈકી કોઈ નહીં
- (11) _____ મૂડીને મૂડી પડતરના વિશ્લેષણમાં ધ્યાનમાં લેવાય છે.
 (a) લાંબાગાળાની મૂડી (b) ટૂંકાગાળાની મૂડી
 (c) (a) અને (b) બંને (d) વેચાણ પડતર
- (12) પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડર્સ ક્યારે પસંદગી મેળવે છે ?
 (a) શેરની ખરીદી વખતે (b) પ્રસંગો વખતે
 (c) જાહેર ભરણા અંગે (d) ડિવિડન્ડ ચુકવણી વખતે
- (13) કાર્યકારી લિવરેજ = _____
 (a) ફાળો ÷ વ્યાજ અને કરવેરા પહેલા નફો
 (b) વ્યાજ અને કરવેરા પહેલા નફો ÷ ફાળો
 (c) ફાળો × વ્યાજ અને કરવેરા પહેલા નફો
 (d) ફાળો + વ્યાજ અને કરવેરા પહેલા નફો
- (14) જો જોખમ મુક્ત વળતરનો દર 8% બીટા મુલ્ય 1.8 અને બજારમાં વળતરનો દર 14% હોય, તો અપેક્ષિત વળતરનો દર કેટલો હોવો જોઈએ ?
 (a) 18.8% (b) 17.5%
 (c) 20.2% (d) આ પૈકી કોઈ નહીં

Seat No. : 01875

MQ-109

December-2016

M. Com., Sem.-I

402 : Financial Management

Time : 3 Hours]

Max. Marks : 70

1. (A) Explain the meaning of "Maximization of Profit" in the Financial Management. **7**

OR

Explain the Modern and Traditional concept of financial function.

(B) Attempt any two : **4**

- (1) Explain in detail the role of Financial Manager.
- (2) Explain Administrative Finance functions.
- (3) Discuss stages of evolution of Financial Management.

(C) Answer the following : **3**

- (1) What is Managerial Finance function ?
- (2) What is earning per share ?
- (3) What is wealth maximization ?

2. (A) Explain causes of financial risk and business risk. **7**

OR

What is time value of money ? Explain present value and future value.

(B) Attempt any two : **4**

- (1) Write short note on "Bond Market".
- (2) Explain the future value of an annuity.
- (3) Explain 'H' model of equity share valuation.

(C) Answer the following : **3**

- (1) What is Market Risk ?
- (2) What is coupon rate ?
- (3) Explain "Social Risk".

P.T.O.

MQ-109

3. (A) A company is considering to install two projects involving an investment of ₹ 6,00,000 each. Calculate pay-back period of both the project with the help of discounted cash flow and give your option.

Cash flow from both the projects are as under :

Year	Project - 1	Project - 2
1	1,40,000	2,90,000
2	2,20,000	2,80,000
3	2,30,000	90,000
4	1,50,000	65,000
5	2,00,000	2,00,000

Present value of ₹ 1 at 5% rate is as under :

Year	Discount factor
1	0.9524
2	0.9070
3	0.8638
4	0.8227
5	0.784

OR

What is working capital ? Discuss the factors affecting working capital requirement.

- (B) Attempt any two :

- (1) Explain Capital rationing.
- (2) Explain Fluctuating working capital.
- (3) Explain characteristics of working capital in brief.

- (C) Answer the following :

- (1) What is net working capital ?
- (2) Explain the circulating nature of working capital in short.
- (3) What is the investment pay-back method.

4. (A) Following details related to a company for the year 2015-16.

Equity share capital (Each of ₹ 10) ₹ 2,00,000.

10% Debentures ₹ 4,00,000.

Sales ₹ 15,00,000

Variable Operating expenses 60% of Sales.

Fixed Operating expenses ₹ 1,50,000.

Rate of Tax 50%.

On the basis of these details calculate :

- (1) Degree of Operating Leverage
- (2) Degree of Financial Leverage
- (3) Degree of Combined Leverage

OR

The Balance Sheet of a Company as on 31-03-2016 is as under :

Liabilities		Assets	
	₹		₹
Equity Capital (₹ 10 each)	1,00,000	Fixed Assets	2,00,000
Reserves	50,000	Current Assets	1,00,000
10% Preference Capital (₹ 100 each)	50,000		
10% Debentures (₹ 100 each)	50,000		
Current Liabilities	50,000		
	3,00,000		3,00,000

Additional information :

- (1) The cost of equity capital is 16% and the cost of reserves is 15%.
- (2) Tax rate is 50%.
- (3) The average market prices are as under :
Equity shares ₹ 18, Preference share ₹ 80 and Debentures ₹ 70.

Calculate the following :

- (1) Weighted average cost of capital under the book value.
- (2) Weighted average cost of capital under the market value.

(B) Attempt any two :

- (1) Explain – Fixed Dividend Policy.
- (2) What is Equity Share ? Discuss its characteristics.
- (3) Explain the cost of debenture.

6

5. Select the correct answer :

14

- (1) The function of Finance Manager is _____.
 (a) Estimate needs of finance (b) Distribution of the finance
 (c) Procurement of Finance (d) All of the above
- (2) The only feasible purpose of Finance Management is _____.
 (a) Wealth Maximization (b) Profit Maximization
 (c) Sales Maximization (d) Asset Maximization
- (3) Which of the following is not limitation of traditional approach of finance function ?
 (a) Procurement of funds as per objectives of firms
 (b) Avoidance of finance control
 (c) Consideration of use of funds
 (d) None of the above
- (4) Higher the discount rate, _____ the present value of future cash flow.
 (a) Lower (b) Higher
 (c) Fixed (d) Speedy
- (5) Risk of two securities with different expected return can be compared with :
 (a) Coefficient of variation (b) Standard deviation of securities
 (c) Variance of the securities (d) None of the above

- (6) Financial securities contain _____
- (a) Equity share
(b) Debenture
(c) Preference share
(d) All of the above
- (7) Working capital is also known as _____
- (a) Fluctuating capital
(b) Circulating capital
(c) Both (a) and (b)
(d) Small capital
- (8) _____ is the planning of long term investment.
- (a) Capital budget
(b) Cash budget
(c) Sales budget
(d) Material budget
- (9) Net working capital = _____
- (a) Total assets less fixed assets
(b) Current assets
(c) Current assets less current liabilities
(d) None of the above
- (10) A Ltd. wants to install a machine costing ₹ 6,00,000. It will earn an annual profit of ₹ 80,000 after charging depreciation at 10% p.a., Tax rate is 50%. What should be the payback period from the following ?
- (a) 15 years
(b) 7.5 years
(c) 6 years
(d) None of the above
- (11) _____ capital is considered in analysis of cost of capital.
- (a) Long term capital
(b) Short term capital
(c) Both (a) and (b)
(d) Cost of sales
- (12) Preference shareholders get preference at the time of _____
- (a) Purchase of shares
(b) Festivals
(c) Public offer
(d) Payment of Dividend
- (13) Operating leverage = _____
- (a) $\text{Contribution} \div \text{Earning before interest and tax}$
(b) $\text{Earning before interest and tax} \div \text{contribution}$
(c) $\text{Contribution} \times \text{Earning before interest and tax}$
(d) $\text{Contribution} + \text{Earning before interest and tax}$
- (14) If the risk free return is 8%, beta value is 1.8 and market rate of return is 14%, the expected rate of return would be :
- (a) 18.8%
(b) 17.5%
(c) 20.2 %
(d) None of the above